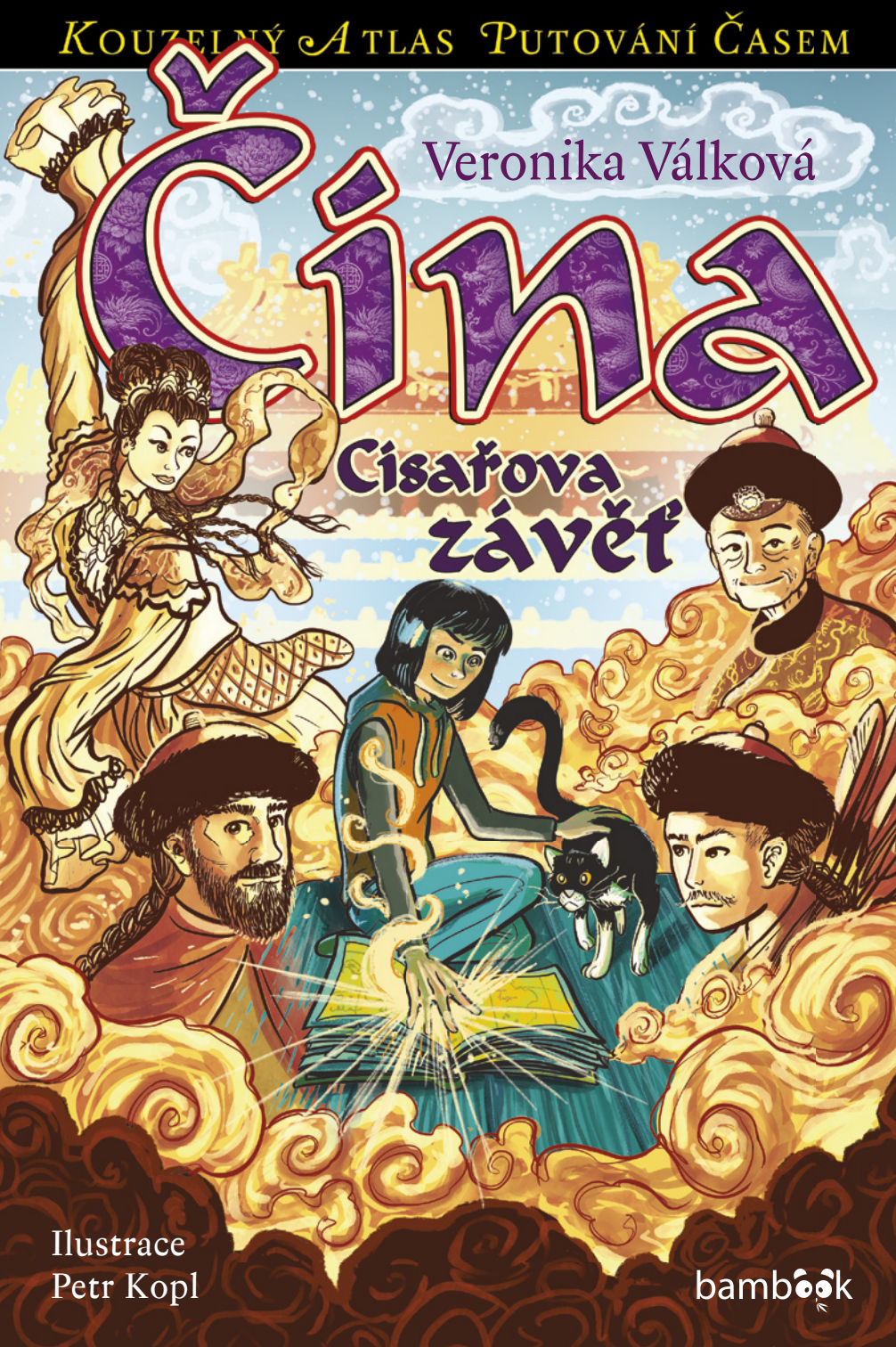

KOUZELNÝ ATLAS PUTOVÁNÍ ČASEM

Veronika Válková

Čína

Císařova
závěť

Ilustrace
Petr Kopl

bambóok

KOUZELNÝ ATLAS PUTOVÁNÍ ČASEM

Veronika Válková

Čína

Cisářova závěť

bambóok

JMENUJU SE BÁRA.

JE MI DVANÁCT, CHODÍM DO ŠESTÉ TŘÍDY A JAKO KAŽDÉ DÍTĚ SE POŘÁD ROZČILUJU S RODIČI. OPRAVDU BY MĚ ZAJÍMALO, PROČ DOSPĚLÁCI MYSLÍ JEN NA SEBE A JSOU PŘESVĚDČENÍ, ŽE PRO JEJICH DÍTĚ JE DOBRÉ ZROVNA TO, CO ONI SI MYSLÍ, ŽE JE DOBRÉ. NĚKDY SI PŘIPADÁM JAKO ŠACHOVÁ FIGURKA. ŠOUPNOU MĚ TAM, KDE MĚ CHTĚJÍ MÍT, A JEŠTĚ ČEKAJÍ, ŽE Z TOHO BUDU NADŠENÁ. NEMŮŽU SE DOČKAT, AŽ VYROSTU A PŘESTANOU SI SE MNOU DĚLAT, CO CHTĚJÍ.

TAK TŘEBA: JSEM JEDINÁČEK. NIKDY MĚ NEBAVILO BÝT JEDINÁČKEM. A KDYŽ JSEM SE NAŠE POKOUŠELA PŘEMLUVIT, ABY MI POŘIDILI SOUROZENCE, SNAŽILI SE MI NAMLUVIT, ŽE TAKLE JE TO PRO MĚ LEPŠÍ. KDYBY NÁS BYLO VÍC, NEMOHLA BYCH PRŮ CHODIT NA FRANCOUZŠTINU A GYMNASTIKU A NA PIÁNO A NEMOHLI BYCHOM NA DOVOLENOU DO ŘECKA, PROTOŽE BYCHOM NA TO NEMĚLI PENÍZE. A V DĚTSKÉM POKOJÍČKU BYCHOM SI SKÁKALI PO HLAVĚ. VŮBEC JE NENAPADLO, ŽE BYCH KLIDNĚ OŽELELA FRANCOUZŠTINU NEBO GYMNASTIKU NEBO PIÁNO. KDYBYCH MĚLA SÉGRU, MOHLY BYCHOM CHODIT TŘEBA JEN NA GYMNASTIKU, ALE SPOLU. NEBO ŽE BYCH BYLA RADŠI CELÉ LÉTO SE SÉGROU NA CHALUPĚ U BABI JIZERSKÉ A LÍTALA PO LESE, NEŽ SE S NIMI SAMA ŠKVAŘILA NA PLÁŽI V ŘECKU. A ŽE BYCH SI SE SÉGROU S RADOSTÍ SKÁKALA PO HLAVĚ, V POKOJÍČKU I JINDE. PRAVDA JE, ŽE PRO NĚ JE POHODLNĚJŠÍ MÍT JEN JEDNO DÍTĚ. SLYŠELA JSEM, JAK SE O TOM MAMINKA BAVÍ S TĚTOU MIRKOU, KTERÁ MÁ DVA KLUKY, MOJE BRATRANCE. A TETA JÍ ŘIKALA, AŽ SI UVĚDOMÍ, ŽE SICE TEĎ ONI MAJÍ NA STAROSTI JEN JEDNO DÍTĚ, ALE ŽE TO DÍTĚ, TĚDY MĚ, TAKY ODSOUDILI K TOMU, ŽE ONO BUDE MÍT JEDNOU NA KRKU DVA NEMOHOUCÍ STAŘÍKY. MAMINKA PAK S TĚTOU NĚJAKOU DOBU NEMLUVILA. ALE MNĚ PŘIPADÁ, ŽE TETA MÁ PRAVDU. JAK JÁ MÁM JEDNOU ZVLÁDNOUT SAMA SE POSTARAT O NĚ OBA, KDYŽ PRO NĚ DVA JE TEĎ NÁROČNĚ STARAT SE O MĚ JEDNU? NENÍ TO FÉR!

A DRUHÁ VĚC: NAŠI NÁS PŘESTĚHOVALI. DONEDÁVNA JSME BYDLELI V PANELÁKU V PRAZE NA JIŽNÍM MĚSTĚ. PODLE MĚ NÁM TAM NIC NECHYBĚLO. ALE NAŠI PŘIŠLI S TÍM, ŽE BYT JE MALÝ, ŽE JE V PRAZE HROZNÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VŮBEC, A KOUPILI DŮM SE ZAHRADOU KOUSEK OD PRAHY.

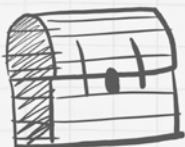
MAMINCE JE TO JEDNO, ONA PRACUJE JAKO PŘEKLADATELKA, TAKŽE VĚTŠINU PRÁCE VYŘIZUJE PŘES MAILY, TATÍNKOVI TAKY, PROTOŽE TO MÁ DO PRÁCE AUTEM SKORO STEJNĚ RYCHLE, JAKO KDYŽ DŘÍV JEZDIL METREM A TRAMVAJÍ. ALE ODSKÁKALA JSEM TO JÁ, PROTOŽE ODSUD NEMŮŽU DOJÍŽDĚT DO STARÉ ŠKOLY. TAKŽE JSEM PŘIŠLA O VŠECHNY KAMARÁDY A KAMARÁDKY, SE KTERÝMI JSEM PĚT LET CHODILA DO TŘÍDY. O TEREZKU, MOU NEJLEPŠÍ KAMARÁDKU, SE KTEROU JSME VŽDYCKY SEDĚLY V JEDNÉ LAVICI, O MIKULÁŠKA, KTERÉMU JSEM DÁVALA OPISOVAT ŹKOLY Z MATEKY, KATKU, DÁŠU... ALE HLAVNĚ ŽE JSEM NA ČISTÉM VZDUCHU, ŽE? DALŠÍ DOSPĚLÁCKÉ SOBECTVÍ. PŘESTOŽE JE TEN DŮM OPRAVDU VELKÝ A JE POROSTLÝ ZELENÍ, O KTERÝCH SI DOSPĚLÁCI MYSLÍ, ŽE JE TO BŘEČTAN NEBO PSÍ VÍNO, ALE ZELENÍ SE JEN TAK TVÁŘÍ, A KDYŽ JE NIKDO NEVIDÍ, POBÍHAJÍ PO OMÍTCE A ŠUSTÍ. A MŮJ POKOJÍČEK JE STEJNĚ VELKÝ JAKO NÁŠ STARÝ OBŮVÁK.

JE ALE JEDNA VĚC, KVŮLI KTERÉ JSEM OCHOTNÁ NAŠIM TO PŘESTĚHOVÁNÍ ODPUSTIT A KTERÁ BY SE NIKDY NESTALA, KDYBYCHOM ZŮSTALI VE STARÉM BYTĚ. VLASTNĚ DVĚ VĚCI.

S DOMEM JSME KOUPILI KOČKU BARČU. JE ČERNÁ S BÍLÝM BRÍŠKEM, NÁPRSENKOU A TLAPKAMI A CHOVÁ SE JAKO PRAVÁ DÁMA. DĚLÁ SI, CO CHCE, ALE DĚLÁ TO, JAK TATÍNEK ŘÍKÁ, S NOBLESOU. KOČKY JSOU VŠECHNY TAJEMNĚ A BARČA DVOJNÁSOB, A TO JE SUPER. KONEČNĚ MÁM JINÉ ZVÍŘE NEŽ ŽELVU PÍDU, PROTOŽE V PANELÁKU MI NAŠI NIC

CHLUPATÉHO DOVOLIT NECHTĚLI. TO JE TA PRVNÍ PRIMA VĚC. TA DRUHÁ JE, ŽE JSEM NA PŮDĚ VE STARÉ TRUHLE NAŠLA KOUZELNÝ ATLAS. NA PRVNÍ POHLED VYPADÁ JAKO STARÝ ŠKOLNÍ DĚJEPISNÝ ATLAS, ALE HODNĚ STARÝ, PROTOŽE JE VZÁSNÝ V KŮŽI A TA KŮŽE JE UŽ DOST OHMATANÁ. NA PRVNÍ STRANĚ JE NAPSÁNO:

Atlas
Historický
od
.....
.....
Sestavený

OD KOHO SEŠTAVENÝ, TO NEJDE PŘEČÍST, PROTOŽE JE TAM KAŇKA. NA DALŠÍCH STRÁNKÁCH JSOU MAPY. VĚTŠINOU JSOU TO MAPY EVROPY, ALE NAŠLA JSEM TAM I MAPY JINÝCH SVĚTADILŮ. NEJSOU BAREVNÉ JAKO V NORMÁLNÍCH ATLASECH, ALE ZAŽLOUTLÉ A NAKRESLENÉ VYBLEDLÝM HNĚDÝM INKOUSTEM. TAM, KDE JE LES, JE MÍSTO ZELENÉ BARVY SPOUSTA MALÝCH STROMEČKŮ. MĚSTA NEJSOU VYZNAČENÁ KOLEČKEM, ALE OPRAVDU JE TAM NAMALOVANÉ MALÉ MĚSTEČKO, VĚTŠINOU S HRADBAMI A S BRÁNOU, NEBO JENOM HRAD NEBO VESNIČKA. TAM, KDE MAJÍ BÝT HORY, JSOU NAKRESLENÉ RŮZNĚ VELKÉ KOPEČKY A V MOŘÍCH PLAVOU VELRÝBY A RŮZNĚ NESTVŮRY A PLUJÍ PO NICH KORÁBY S PLACHTAMI. NĚKDE JE PRÁZDNÁ PLOCHA A NA NÍ JE NAPSÁNO HIC SUNT LEONES. ZJISTILA JSEM, ŽE TO ZNAMENÁ ZDE JSOU LVI A PSALO SE TO DO MAP NA MÍSTA, KTERÁ JEŠTĚ NEBYLA PROZKOUMANÁ A NIKDO NEVĚDĚL, CO TAM JE. TAKOVÁ UŽ DNESKA ASI NEJSOU, A TO JE ŠKODA.

KDYŽ SÁHNU NA MAPU, PŘENESE MĚ ATLAS DO MINULOSTI.

OPRAVDU.

UŽ SE MI TO STALO NĚKOLIKRÁT.

A MÁM DŮKAZY - PROTOŽE KDYŽ V MINULOSTI NĚCO DOSTANU, VRÁTÍ SE TO SE MNOU K NÁM NA PŮDU. TYHLE SUVENÝRY SI SCHOVÁVÁM DO KRABICE POD POSTELÍ A UŽ TAM MÁM NÁHRDELNÍK OD KARLA IV. A VYŘEZÁVANÝ DRAHOKAM A SANDÁLY Z POMPEJÍ A DALŠÍ VĚCI.

SNAŽILA JSEM SE VYZKOUMAT, JAK ATLAS FUNGUJE. NA NĚCO UŽ JSEM PŘIŠLA. ČÍM DĚLE NECHÁM RUKU NA MAPĚ, TÍM DĚLE JSEM V MINULOSTI. DO MINULOSTI SE DOSTANU VĚDÝČKY OBLEČENÁ TAK JAKO LIDÉ, KTERÍ TAM ŽIJÍ, ALE JAKMILE SE VRÁTÍM NA PŮDU, MÁM NA SOBĚ ZASE SVOJE ŠATY. A V MINULOSTI TAKÉ VĚDÝČKY UMÍM MLUVIT JAZYKEM, KTERÝ SE TAM POUŽÍVÁ. TAKY JSEM ZJISTILA, ŽE Z MINULOSTI DO SOUČASNOSTI NEMŮŽE PŘIJÍT VÍC LIDÍ, NEŽ KOLIK TAM ZE SOUČASNOSTI ODEŠLO. TAKŽE SI NEMŮŽU NA PŮDU TAHAŤ KÁMOŠE TŘEBA Z PRAVĚKU. LEDA BYCH MÍSTO NICH V TOM PRAVĚKU ZŮSTALA, A TO BRR!

ZATÍM JSEM NEPŘIŠLA NA TO, JAK SI VYBRAT, KAM DO MINULOSTI SE DOSTAT. MYSLELA JSEM, ŽE JE V TOM NĚJAKÁ LOGIKA, ALE ATLAS NEJSPIŠ FUNGUJE PODLE NĚČEHO ÚPLNĚ JINÉHO. NĚKDY - ALE OPRAVDU JEN NĚKDY - TO VYPADÁ, ŽE PLNÍ PŘÁNÍ. TŘEBA KDYŽ JSEM SE CHTĚLA ZNOVU POTKAT S NĚKÝM V MINULOSTI, KDO MĚ MÁ OPRAVDU RÁD, TAK MI TO DOPŘÁL. A KDYŽ JSEM SE O NĚKoho V MINULOSTI ÚPLNĚ STRAŠNĚ ŠILENĚ MOC BÁLA, TAK MĚ TAKY POSLAL PŘESNĚ NA TO MÍSTO A DO TOHO OKAMŽIKU. ALE JINAK ZATÍM FAKT NEVÍM.

JO A BARČA. TEĎ UŽ STOPROCENTNĚ VÍM, ŽE SE MNOU DO TĚ MINULOSTI CESTUJE JAKO ČLOVĚK. A VODÍ MĚ ZPÁTKY DOMŮ. ČÍM DÁL VÍC CHCI ZJISTIT, KDO TA KOČKA VE SKUTEČNOSTI JE - A JAKÉ SE MNOU VLASTNĚ MÁ ÚMYSLY. PROTOŽE ONA BEZPOCHYBY NĚJAKÉ MÁ...

Kapitola 1

Úterý bylo ve škole rizikovým dnem. Ani ne tak kvůli fyzice nebo ájtině, a už vůbec ne kvůli zeměaku nebo češtině. Kvůli výtvarce.

Paní učitelka totiž trpěla skrytými sebevražednými sklony a často vybírala na výtvarku techniky, při nichž bylo možno ublemcat sebe, spolužáky i třídu neuvěřitelným způsobem. Například na podzim si dělali halloweenské masky, k čemuž byly zapotřebí nafukovací balonky, ubrousky a tekutý škrob. Před Vánocemi se zase učili dělat ozdoby z nití namočených ve škrobu. Obojí končilo loužemi slizu na lavicích, židlích a na podlaze, v nichž se žáci ráchali, většinou s chutí. Nebo v nich ráchali spolužáky, to s chutí ještě větší.

Na první povánoční úterý si měli přinést papírové krabice, vatu, lepidlo a další pomůcky, protože paní učitelka rozhodla, že kdyby na Vánoce nebyl sníh, vyrobí si krásná zimní *dioramata*, tedy něco jako 3D obrázky. Nebo scénérie. Spočívalo to v tom, že z vaty měli udělat závěje, z klacíčků stromy, na nich z vaty zasněžené koruny a podobně.

Báru to docela bavilo, ale musela svůj výtvar neustále chránit před Jílkem, který lítal po třídě sem a tam, přičemž si vatu přilepil na bradu lepidlem, a vykřikoval, že je Santa Claus.

Jaroušek ho poučil, že postavu Santy Clause si vymyslela firma Coca-cola na začátku dvacátého století a že česká tradice je Mikuláš a Ježíšek. Při dalším oběhu třídy mu Jílek nalepil chumáč vaty na hlavu s radostným pokřikem Mikuláš ztratil plášť, Mikuláška sukni, načež mu Jaroušek urval vatové vousy. Když se vrátila paní učitelka, zrovna se Jílek pokoušel Jarouškovi přilepit na hlavu zbytek svých vousů. Odtrhla chlapce od sebe, Jarouška umístila pod kohoutek

u umyvadla, aby mu z vlasů smyla lepidlo, a Jílka poslala na záchod, aby se uklidnil a oholil.

Když se vrátil, měl na bradě krom lepidla a vaty ještě toaletní papír.

Paní učitelka prohlásila, že tohle ještě neviděla a že si dioramata mohou do příště dodělat doma.

Bára si tedy nesla svoje diorama domů a proklínala se. Při hodině se totiž rozhodla, že její scénérie bude připomínat chalupu babi jizerské, a proto rozstříhala víko a udělala z něj chaloupku s huňatou sněhovou – vlastně vatovou – čepicí, až po okna zasypanou sněhem, dokonce jí z komína šel vatový kouř.

Jenže teď jí chybělo to víko.

A protože v reálu nebyla tak krásná zima jako v dioramatu, začalo jí do výtvoru pršet. Než došla domů, nadýchaná vata se proměnila v rozmočený fujtajbl a Báře bylo jasné, že celé diorama může dělat znovu.

Ale dneska teda ne, rozhodla se. Dneska toho mám plné zuby.

Zaběhla nahoru na půdu, aby zkontrolovala, jestli už jim Barča odpustila. Když byli na vánočních prázdninách, dva týdny ji chodila krmit sousedka a Barča s nimi po příjezdu nemluvila. Ale už včera, když se spolu chystaly do Anglie v roce 1859, to vypadalo, že alespoň Báru vzalo Její Kočičenstvo na milost.

„Barčiči?“ zavolala, ale na půdě bylo ticho. Včera se k ní Barča hnala jako tajfun. Že by tu nebyla?

Bára došla k truhle, v níž ukrývala atlas, a zkusila Barču zavolat znovu. Někdy tu bývala, jen se jí nechtělo odpovídat. Nic.

No a co teď? dumala Bára. Dobře věděla, že se do minulosti nemá vydávat sama. Ale... ale když dopsala svůj první Cestovní deník časem a prostorem, měla takový pocit, že se něco uzavřelo. Takže tou minulou cestu by se mělo něco otevřít. Jenže se během ní setkala s lidmi, které znala zase z předchozích výprav, takže možná ještě nic nového nezačalo... ale co když už se opravdu něco mění, jenom nějak... pozvolna?

Tak já to prubnu, odhodlala se Bára.

Pro jistotu se ještě jednou pokusila zavolat Barču, ale marně.

Milý atlásku, pomyslela si v duchu, než ho otevřela, dneska bych se ráda dostala někam, kde bych byla užitečná. Nemusím tam být za

hrdinku, ale... abych tam třeba zase někomu pomohla nebo překazila nějakou nepravost nebo něco takového. A kdybych se přitom dozvěděla něco o Barče, tím líp.

Pak sáhla na mapu, půda se zahoupala a...

Kapitola 2

... ale no tak, povzdychla si znechuceně Bára, když zjistila, že trčí po kolena v závěji hebkého, čerstvě napadaného sněhu, který připomíná vatové chomáčky jejího zničeného dioramatu, a zjevně se nachází uprostřed lesa. Tedy jestli to bylo přesně uprostřed, to se zjistit nedalo, ale ať se koukla, kam se koukla, viděla jen sníh a stromy, na jejichž větve se snášely další a další sněhové vločky. Sedláci, jak těm velkým a huňatým říkala babi jizerská. Bára musela přiznat, že ten pohled je přímo vánočně pohádkový, už chybí jen Popelka a tři oříšky. Jenže vzhledem k tomu, že neví, kde je, tak se pohádka může záhy změnit v pěkný horor, protože přenocovat v zasněženém lese nemusí skončit jen nudlí u nosu. Snadno by se mohlo stát, že Báru někdo objeví až po jarní oblevě, a to kdoví jestli, protože by také mohla posloužit jako krmítko hladové lesní zvěři. Tedy ne že by ji olizovaly srnky, ale vlci a lišky by si z lidského nanuka určitě s chutí uhryzli.

Bára vcelku bystře usoudila, že pokud se lidským nanukem stát nehodlá, z lesa se musí dostat co nejdříve, a statečně vykročila. Do zimy byla vybavená docela dobře, protože ji atlas obdařil kožichem a vysokými černými botami se zvednutou špičkou. Kalhoty měla zastrčené do bot a na hlavě kulatou kožešinou čapku. Co přesně měla na sobě pod kožichem, to netušila, protože si ho kvůli tomu nehodlala sundávat. Ale dole zpod něj vykukovalo něco jako prošívané šaty s rozparky po stranách, červené, lemované zelenou stuhou, na které byly vytkané růžové květy.

Do čerstvého sněhu se bořila místy až po kolena, což bylo nepříjemné hned ze dvou důvodů. Vlastně ze tří. Zaprvé je to namáhavější než si vykračovat po vyšlapané cestičce. Zadruhé si každou chvíli nabrala sníh do bot. A zatřetí, pokud se při vyprošťování opřela o závěj,

zábly ji holé ruce, protože rukavicemi ji atlas nevybavil. Za chvíli funěla jako ohař a sakrovala jako kaprál od dragounů. Ale nedalo se nic dělat, musela se závějemi prodírat dál. Než se setmí, musí být z lesa venku. Jenže... Za jak dlouho se setmí? Je ráno, nebo odpoledne? To se z lesního přítmí nedalo poznat. Ticho rušené jen jejím klením a křupáním sněhu bylo až strašidelné. Normálně měla zasněžené ticho ráda. Bylo takové... hebké. I ve městě jako by sníh pohlcoval zvuky. Ano, dokonce i Jižák, kde bydleli, než se přestěhovali do domu po paní Karasové, vypadal jinak, když napadl sníh. Což se v Praze stávalo jen tu a tam, ale zažila to. Najednou bylo šedivé, ponuré sídliště jako pocukrovaná bábovička. Když šla ráno ještě za tmy do školy, světlo pouličních lamp jiskřilo na sněhu, který jí roztomile vrzal pod nohama. A což teprve zimy u babi jizerské! Tam někdy napadlo sněhu, že když otevřeli dveře z verandy, byla tam závěj tatínkovi skoro po pás a v ní dokonale otištěná prkna dveří. Takový dveřní sněhový negativ. Jenže ať už na Jižáku, v novém domě nebo u babi – sníh měl jednu kouzelnou vlastnost. Dalo se před ním kdykoliv bezpečně schovat v teplíčku domova. Promáčené boty nebyly problém, protože se daly sušit na kamna. Zkřehlé ruce nebyly problém, protože u těch kamen pomalu rozmrzly. Jenže tady, tady mohl sníh a mráz taky znamenat smrtelné nebezpečí.

Bára neměla přehled, jak dlouho už se závějemi prodírá, když narazila na něčí stopy.

Konkrétně na koňské stopy.

Někdo tudy jel.

Stopy byly trochu zapadané, ale velmi zřetelné, takže to nebylo zase tak dlouho, co tudy kůň procházel.

Bára se zaradovala. Sice to nebyla žádná jistota, ale mohla doufat, že kůň patří nějakému domorodci, který to tu zná, a stopy ji tudíž dovedou z lesa ven a pak k nějakému obydlí. Nebo, v případě, že by šlo o hajného, rovnou k obydlí.

S novým elánem se vydala po stopách. Koňská kopyta se do sněhu zapichovala jako kůly, chudák zvíře se sněhem muselo brodit s velkou námahou, a tak z něj jezdec po nějaké chvíli seskočil. To Bára poznala podle toho, že se vedle koňských stop objevily lidské. Patřily dospělému muži a Báře se hned šlo lépe, protože mohla šlapat do nich,

takže se pořád nepropadala. Horší bylo, že se začalo šerit. V zimě se stmívá rychle, a tak se Bára pokusila přidat do kroku. Jakmile padne tma, bude jí dost k ničemu, že našla něčí stopy, protože na ně neuvidí.

Ještě než se smrákání změnilo v lesní temnotu, zahlédla mezi stromy ve směru, kterým se brodila, jiskřičku.

Malou, mihotavou, žlutooranžovou jiskřičku.

Zastavila se, aby se ujistila, že to nejsou mžitky před očima.

Nebyly.

Byl to bezpochyby ohníček.

Srdce jí zaplesalo.

Možná to je okno té hájenky, zadoufala a představa, že ji dobří lidé pustí pod střechu do tepla, dodala jejím nohám téměř křídla.

Už za chvíli se představa hájenky rozplynula, protože ohníček nehořel za oknem, ale uprostřed světliny, kde byl z nějakého důvodu sníh neuvěřitelně rozhrabaný. U ohníčku seděl muž se skoro stejnou kožešinovou čapkou na hlavě, jakou měla Bára, a pokud se ve valem houstnoucí tmě dalo rozeznat, v tmavomodrém kabátci a vysokých botách podobných těm Bářiným. Opodál se pásl kůň. Tedy... snažil se pást na tom, co našel v místech, kde byl sníh rozrytý.

„Dobrý den,“ zafuněla Bára na kraji světliny.

Muž zvedl hlavu. Odlesky plamenů mu tančily po souměrné tváři s obočím připomínajícím rozepjatá křídla letícího ptáka a s černočernýma mandlovýma očima. Mohlo mu být pětadvacet let.

No tak Japonec to není, nemá kimono, usoudila Bára. Korejec taky ne, i to bych podle oblečení poznala. Takže... Číňan? Mongol? Vietnamec? Sněží vůbec ve Vietnamu?

„Kdo jsi?“ zeptal se muž. Nezeptal se samozřejmě česky, ale Bára mu jako obvykle na svých cestách do minulosti rozuměla. Odpověděla tedy jeho mateřštinou, přestože netušila, co je to za jazyk.

„Jsem Bára Holečková a ztratila jsem se.“

„Bá...? Nerozuměl jsem ani slovo.“

„Ho...“ zakuckala se Bára, když mu chtěla zopakovat své příjmení.

„Ho? Slečna Ho?“

Dobrá, tak slečna Ho, kývla Bára. V Koreji to fungovalo, proč ne tady.

„Posad'te se k ohni, slečno,“ vybídl ji muž a Bára se ho vděčně chystala poslechnout. Jakmile ale vykročila ze stínu stromu, muž vyskočil a v ruce se mu zableskl meč, který s neochvějnou přesností mířil přímo na Báru.

Bára ztuhla jako solný sloup.

„Kdo jsi?“ zeptal se znovu muž, zatímco se k ní blížil s napřaženou zbraní. „Jsi... *t'iang-ši*?“

„Já myslím, že ne,“ pípala Bára. „Protože nevím, co to je. Kdybych věděla, co to je, tak bych věděla, jestli to jsem, nebo ne, ale když nevím, tak...“

„Ne!“ překvapením skoro vykřikl muž. „Ty jsi... Vy jste... Vy jste z evropského království jako západní učenci na ot... na císařově dvoře! Máte stejně bledou pleť a dlouhý nos a světlé oči jako někteří z nich!“

„Ano, já jsem z Evropy,“ horlivě kývala hlavou Bára, šťastná, že meč už zase zmizel v pochvě.

„Promiňte, slečno Ho,“ omluvil se muž, ne nějak provinile, spíš jako by se styděl, že se jí prve polekal. „Ani ve snu by mne nenapadlo, že někde v lese potkám dívku z evropského království. Jak jste se sem dostala?“

„Já jsem se ztratila,“ řekla Bára. Žádnou mazanou báchorku, která by vysvětlovala její přítomnost *někde* v Asii, ještě vymyslet nestihla. Muž jí pokynul, aby se posadila k ohni.

„Odkud jdete? A kam?“ vyzvídal cizinec. No, vlastně domorodec. Cizinkou tu byla ona.

„Já... Pryč z lesa. Nechci tu zůstat přes noc. Ale netuším kudy,“ odpověděla Bára alespoň na jeho druhou otázku.

„A pak?“

„Nevím,“ přiznala Bára.

„Patříte k západním učencům?“

Bára tak napůl přikývla. Netušila, koho tím její hostitel přesně míní, ale museli to být Evropané. A zřejmě dobře postavení, když mohli být na císařském dvoře. Tak proč by k nim nepatřila?

„Netušil jsem, že s sebou mají ženy a děti,“ potřásl muž udiveně svou kožešinovou čapkou. Nahoře na červeném dýnku měla ozdobný knoflík a k němu připevněné paví pero. Netrčelo vzhůru jako chochol,

plandalo tím duhovým okem dolů a bylo zkrácené tak, že se sotva dotýkalo mužova ramene.

Bára pro jistotu mlčela a nahřívala si ruce u ohně.

Mladík se ohlédl po koni. Zvíře se ještě snažilo na obnažených místech urvat trochu slehlé trávy. Jeho majitel ustaraně vzdychl.

„Nebude mu to stačit. Odhrabal jsem, co šlo, ale bude to pro něj málo. Naposledy se pořádně napásl ráno. Pak začala chumelenice...“

Bylo vidět, že prázdný koňský žaludek jezdce pořádně trápí.

Kůň, jako by mu rozuměl, zvedl hlavu, ohlédl se po něm a zafrkal.

Muž k němu došel, objal ho kolem krku a omluvně ho pohladil. Kůň znovu tiše zafrkal a přátelsky do něj žďuchl hlavou.

„Musíme vyrazit,“ rozhodl chlapík s paví čapkou. „Půjdete se mnou, slečno Ho. V Severním hlavním městě vás předám západním učencům.“

To *Severní hlavní město* znělo skoro jako – Peking.

„V Pekingu?“ užasla Bára. „My jdeme do Pekingu?“

Takže Čína! To uvidím Velkou čínskou zeď! Možná...

Mandlové oči se na ni zahleděly napůl udiveně, napůl podezřívavě.

„Patříte-li k západním učencům, kde jinde než v Pekingu byste je hledala?“

„No samozřejmě, to by jinde nešlo,“ kývala Bára horlivě, „já jsem jen netušila, že tam máte taky namířeno!“

„Mám,“ začal muž zahrabávat oheň sněhem.

„A – jak se jmenujete vy?“ zeptala se Bára.

Tentokrát se mandlové oči ve skomírající záři ohně zablýskly divně nebezpečně, až se Báře sevřelo srdce. Byl to zlomeček vteřiny, ale došlo jí, že narazila na něco... něco... na tenký led. Mladík se vzápětí srdečně rozesmál, jako by mu došlo, že se jedná o něco úplně jiného, než si původně myslel. Bára sice vůbec nerozuměla tomu, co se děje, ale ulevilo se jí.

„Pro vás, slečno Ho,“ řekl, když se dochechtal, „budu bratr zelených lesů.“

Bára se raději na nic nevyptávala, ten krátký, až vražedně nebezpečný pohled jí stačil. Vstala a ometla ze sebe sníh. Bratr zelených lesů vzal koně za uzdu a vykročil, jako by přesně věděl, kudy se dát. Bára šla v jeho stopách a přemýšlela.

Bratr zelených lesů... bratr zelených lesů... Kde já jsem to už jen slyšela...

„Co je to *t'iang-ši*?“ zeptala se.

Bratr zelených lesů se uchechtl při vzpomínce, jak se jí prve lekl.

„Oživlá mrtvola. Když je někdo nesprávně pohřben nebo když ho někdo očaruje černou magií, vstává z hrobu a saje živým lidem krev, aby získal jejich životní sílu. A protože je ztuhlý, má takové zvláštní pohyby. A je bledý. Jako vy.“

„Aha.“ Takže zombie křížená s upírem. No já musím vypadat, vzdychla Bára a snažila se držet co nejbliž bratrovi zelených lesů, aby ji nepřepadl nějaký záhudný *t'iang-ši*.

Kraj lesa našťěstí nebyl moc daleko, dobrodili se k němu závěje-
mi, jak Bára odhadovala, asi za dvě hodiny. Všude už pochopitelně
panovala černočerná tma, ale bratr zelených lesů se v lesích zřejmě
dokázal dobře orientovat i v noci. A to i bez hvězd, protože pořád
chumelilo, takže byly schované za mraky.

Jakmile se dostali z lesa, zamířil Bářin průvodce a nejspíš i za-
chránce s naprostou jistotou kamsí po mírném svahu dolů a brzy na-
razili na cestu vinoucí se po břehu řeky. Sníh tu byl místy ušlapaný
a uježděný, takže se jim i koni šlo mnohem snáze.

„Někde by tu měl být zájezdní hostinec,“ promluvil bratr zelených
lesů poprvé od chvíle, co Báře vysvětlil, že vypadá jako domorodá
zombie.

„Vy to tu znáte?“ zeptala se Bára. Zájezdní hostinec by uvítala,
měla zmrzlé ruce a prsty na nohou a byla fakt unavená. Jenže v zá-
jezdním hostinci se určitě platí. Bratr zelených lesů slíbil, že ji vezme
do Pekingu, tak to za ni snad zatáhne... Ach jo, vzdychla si. Zase
jsem porušila pravidlo nebavit se s cizími lidmi, natožpak s nimi ně-
kde přenocovat. Ale copak to šlo jinak?

„Trochu,“ připustil bratr zelených lesů a Báře se rozsvítilo.

Vzpomněla si, odkud ten termín zná.

Z báječných detektivek o soudci Ti Žen-t'ie. Měl několik pomoc-
níků, z nichž dva, Ma-žung a Ťiao-taj, byli původně bratři zelených
lesů, což byl *eufemismus*, tedy slovo, kterým něco označujeme tak,

aby to znělo lépe, například místo ožrala řekneme alkoholik. Bratři zelených lesů byl tedy eufemismus pro zbojníky, lapky, prostě ty, kteří v lesích přepadávají počestné pocestné.

Tak to je paráda! Jdu do hospody s lupičem, vzdychla si Bára. A vypadám jako zombie... Báječný začátek další výpravy do minulosti.

Ale lepší jít do hospody s lupičem než umrznout v lese, utěšovala se. Bratr zelených lesů měl navíc pravdu a na hospodu narazili brzy.

Byl to vlastně takový velký, samostatně stojící dvorec kousek před vesnicí, asi aby hosté starousedlíky neobtěžovali, a u vchodu svítily dva červené lampiony s nadýchanými čepičkami čerstvého sněhu, který tál v místech, kde lampiony zahříval uvnitř hořící plamínek.

Bratr zelených lesů zabašil na dveře, na nichž byli namalováni dost hrozivě vyhlížející bohové nebo démoni. Trochu to vypadalo, jako by jednomu z nich dal pěstí do žaludku. Ale démon ani nehnul brvou. Za chvíli už sluha otevíral dveře, a jakmile bratra zelených lesů spatřil, pozdravil ho uctivou úklonou.

„Tato osoba je nesmírně poctěna, pane důstojníku, že jste si ráčil k odpočinku vybrat zrovna tento hostinec,“ brebentil, načež zaječel, jako by šlápl na kostičku lega, když si všiml Báry.

„Mlč, hlupáku!“ okřikl ho bratr zelených lesů, tedy vlastně pan důstojník. „Ještě jsi neviděl západní učence? To je jejich dcera. Pořádně mi opatři koně a přichystej nám večeři.“

„Ó, zajisté, pane důstojníku, račte mne následovat!“ ukláněl se uctivě podomek, zatímco další přiběhl, aby se postaral o koně.

Podomek je dovedl do vcelku rozlehlé, ale skoro prázdné hospody. Stálo tu několik stolů s lavicemi a na jedné straně bylo něco jako vyvýšené zděné pódium pokryté rohožemi a houněmi.

V celé hospodě, velmi čisté a očividně s láskou a péčí udržované, byl jeden jediný host, asi dvacetiletý mladík s příjemnou, zajímavou tváří, ne vyloženě úzkou, spíš ve tvaru protáhlého trojúhelníku. Byl oblečený čistě, ale nikoliv bohatě, okraje vybledle modrého kabátce už byly poněkud otřepané, a rozvázně pojídal suchou rýži z misky, asi aby mu dlouho vydržela. Jeho účes Báru fascinoval. Přední půlku hlavy měl totiž úplně vyholenou, od čela až k uším, a zbylé vlasy si zapletl do dlouhého, silného copu.

Když zahlédl příchozí, vyskočil, aby pana důstojníka pozdravil uctivou úklonou, a pan důstojník mu výrazně méně uctivou úklonou odpověděl, a to ještě bylo znát, že se jaksi musel rozpomenout na to, že je slušnost pozdrav opětovat.

„Může tato nepatrná osoba požádat o tu poctu, aby si pan důstojník přisedl?“ pozval mladík velezdvořile bratra zelených lesů ke svému stolu, přestože všechny ostatní byly volné. Ale jednak stál tenhle nejbližší ohništi, takže u něj bylo nejtepleji, a jednak se to asi slušelo. Bára usoudila, že se asi podle zdejších způsobů chovala k panu důstojníkovi málo poníženě, ale na druhou stranu, pro ni je podle jeho vlastních slov bratr zelených lesů, tedy kriminálník, takže co jako.

Kriminálník se blahosklonně usadil tak, aby viděl na vchod, a pohybem ruky vybídl Báru, aby si sedla taky. Teprve teď se na ni mladík podíval, vykřikl leknutím a uskočil o dobrý metr.

Bratr zelených lesů se srdečně rozchechtal, až se zakláněl. Měl zářivě bílé zuby.

„To je dcera západních učenců,“ vysvětlil vyděšenému mladíkovi.

„Odpusťte této nevzdělané osobě, pane důstojníku,“ zakoktal mladík, „ale kdo jsou západní učenci?“

„Učenci ze západních zemí,“ podal pan důstojník všeříkající vysvětlení. „Přišli z evropského království a na císařském dvoře se věnují matematice, astronomii a hudbě.“

„Tato nedozírně hloupá osoba o nich dosud neslyšela,“ zadíval se mladík zahanbeně na špičky svých okopaných bot, „neboť pochází z ubohého zapadlého hnízda.“

„A co tedy děláte zde, den cesty od Pekingů?“ zeptal se Bářin průvodce, zatímco odevzdával sluhovi promáčený modrý kabátec, který se nezapínal vpředu, ale vpravo – jeden knoflík měl u krku, další někde na pravé klíční kosti, pak přednice pokračovala pod pravou paži a zbytek knoflíků byl na boku. Pod ním měl taktéž modré, zdálo se, že brokátové a rovněž prošivané roucho s úzkými rukávy, které přesahovaly přes hřbet ruky, a zapínalo se po straně stejně jako kabátec. Bylo dlouhé až pod kolena a vpředu a vzadu rozstřižené, aby se v něm dalo pohodlně jezdit na koni. Přes něj měl ještě oblečenou delší vestu bez rukávů. Zul si i boty, sluha jemu i Báře přinesl nějaké náhradní, a svršky obou dvou rozvěsil kolem krbu. Když si

Bára sundala kožich, zjistila, že je oblečená velmi podobně jako bratr zelených lesů, až na to, že její obleček má rozparky po stranách, ne vpředu a vzadu, a je ušitý z látky, jejíž barvu by maminka označila za řvavě rudou. Přes šaty měla ještě oblečenou růžovou vestu bez rukávů bohatě vyšívanou bílými, bleděmodrými a červenými květy. Spolu se zelenými lemy na spodních šatech to vytvářelo velmi výraznou barevnou kombinaci, v níž by mohla řídit dopravu bez obav, že by ji někdo uprostřed rušné křižovatky přehlédl. Nejdecentnější součástí celého kompletu byly tmavě modré kalhoty.

Když pan důstojník sundal svou čepici s pavím pérem, ukázalo se, že má hlavu stejně podivně oholenou jako onen chudý mladík. Ostatně i sluha a hostinský, který jim právě nesl jídlo, měli přední část hlavy vyholenou a zbytek vlasů spletený do copu.

„Tato hloupá a nevědomá osoba se osměluje zúčastnit úřednických zkoušek,“ přiznal se téměř provinile mladík.

„Odkud až jdete?“ zajímal se pan důstojník.

„Rodištěm této pranepatrné osoby je Šen-tou v prefektuře Ta-tchung v provincii Šan-si.“

„To je dost daleko,“ pokýval hlavou pan důstojník. „Odhaduji tak... tisíc *li*?“

„Pan důstojník musí znát říši Podnebesí jako své boty a svými vědomostmi přivádí tuto osobu k úžasu,“ uklonil se mladík mírně na znamení onoho úžasu. „Je to skutečně kolem tisíce *li*. Jsem na cestě patnáct dní. Sem mne zahrnala ta chumelenice, jinak spím pod širým nebem.“

Hostinský začal na stůl nosit misky s polévkou, rýží, zeleninou, vepřovým, kuřecím a rybím masem, všechno nakrájené na malé kousky, talířky s plněnými knedlíčky a kousky masa smažené v těstíčku přelité sladkokyselou omáčkou. Ještě že už mám za sebou Japonsko a Koreu, pogratalovala si Bára při pohledu na hůlky. Když se z ní v Kanazawě pracně – a poněkud marně – snažili udělat aspoň *minarai*, což je ještě méně než *maiko*, musela se naučit jíst hůlkami prakticky všechno, a ještě ke všemu s *grácií*, tedy půvabně. A strkat si sousta tak hluboko do pusy, aby si neponičila líčení rtů. Což aktuálně nehrozilo.

Pan důstojník velkoryse pozval adepta úřednických zkoušek, který se později představil jako Tao Ming-t'ie, aby povečeřel

s nimi. Tao Ming-t'ie několikrát přezdvořile odmítl, což bylo nejspíš podle místního *bontou*, tedy dobrého mravu, ale nakonec se dal přemluvit, a tak toho večera krom misky suché rýže povečeřel dle svého názoru ještě mnohem chutnější krmi. Bára se pečlivě vyhnula veškeré zelenině, d'oubla do ryby bez chuti – našťestí i bez zápachu – a nakonec zakotvila u těch smažených kousků, rýže a plněných knedlíčků. Snažila se jíst co nejpůvabněji. Misku s polévkou držela až u úst a hrnula si nudle rovnou do pusy, v případě, že si hůlkami do pusy nesla nějaký kousek, ze kterého hrozila ukápnout omáčka, vždy pod ním druhou rukou držela zároveň misku s rýží a podobně. Oba muži ale jedli z pohledu japonské maiko i z pohledu české školačky jako čuňata. Kousky jídla byly po celém stole, a ještě ke všemu u jídla spokojeně říhali. Hostinský se na ně šťastně usmíval a na Báru se díval jako na – no, asi jako na *tiang-ši*. Navíc se ho Bára zeptala, kde je tady záchod, a on ji musel sám, potmě, odvést na zadní dvorek, aby jí to ukázal. S úlevou ji tam nechal a metelil zpátky přesně tak rychle, aby to nemohlo být vykládáno jako nezdvořilost.

Záchod byl normální zděná kadibudka, do které se šlo po několika schůdcích. Sotva se Bára usadila, ozval se odkudsi podivný zvuk. Něco jako krátké zachrápání. Přesvědčila sebe samu, že sem asi odněkud dolehlo něčí chrápání, protože co by to také mohlo být jiného? Ale když už si zavazovala kalhoty, ozvalo se to znovu, mnohem silněji, a ten zvuk vycházel přímo ze záchodové díry. To něco číhalo dole, a možná se to celou dobu připravoval rafnout Báru do zadku!

Vyletěla z kadibudky takovou rychlostí, že si málem zlámala nohy na schůdcích.

„Tam něco je!“ vrazila do hospody.

„Kde? Co je kde?“ nechápal hostinský.

„Tam... v záchodě!“ ukazovala Bára rozklepanou rukou směrem, odkud přiběhla. „Ozývaly se tam nějaké zvuky!“

„To jsou prasata, slečno,“ usmál se téměř úlisně hostinský. Jako by ho těšilo, že je pro změnu vyděšená ona. „Obyčejná prasata.“

„Pod záchodem?!“

„Je to spojené s chlívkem,“ vysvětlil hostinský pravděpodobně naprosto běžnou věc a konečně donesl na stůl další chod.

Záchod spojený s chlívkem? nechápala Bára. Chudáci prasata! Pro jistotu už se vepřového ani nedotkla.

Po večeri nechal pan důstojník přinést ještě nějaké pití, podle vůně nejspíš víno, a začal se Taa Ming-ťieho vyptávat, jak si vedl v předchozích zkouškách, z čehož Bára pochopila, že už jich ten nebožák musel absolvovat několik, přičemž jen hrstka nejlepších mohla postoupit do vyššího a vyššího kola. Tao Ming-ťie tedy patřil k pouhým několika desítkám nejlepších z celé provincie, proto se teď mohl hlásit do těch nejvyšších, palácových zkoušek. A pokud úspěšně projde, dostane slušný úřad a plat. Pokud ne...

„To nepřipadá v úvahu,“ řekl pevně Tao Ming-ťie. „Nemohu neuspět. Nemohu všechny zklamat.“

„Jsou lidé, kteří uspějí až napodruhé nebo napotřetí,“ řekl pan důstojník.

„Ano, ale ti jsou nejspíš bohatší než tato nepatrná osoba,“ soudil pan Tao. Nebo Ming-ťie. Bára přemýšlela, jak mu bude říkat. Nahlas by ho samozřejmě mohla oslovovat pouze pane Tao, ale připadalo jí, že na oslovení „pane“ není zas tak moc starý. Rozhodla se tedy, že v duchu pro ni bude Ming-ťie. „Mohou si tedy dovolit další tři roky studia. Ale já jsem musel prodat veškerý majetek krom knih, abych měl být z čeho živ během studií a abych si vůbec mohl dovolit vydat se do Pekingu. Kdybych neuspěl, nezbývalo by mi než se oběsit,“ vzdychl. „Nebo se stát dobrovolným eunuchem a doufat ve službu v paláci.“

„Jenže to už je zakázané,“ řekl přísně bratr zelených lesů, jako by zrovna on se svým povoláním zákony nějak ctil. I když, jestli je důstojník... Ale proč mi tedy říkal, že je bratr zelených lesů? mračila se v duchu Bára.

„Já vím,“ vzdychl Ming-ťie. „To byl spíš jen takový... řečnický obrat.“

„Jak chápete výrok mistra Kchunga: *Kdo se učí bez pozornosti, je ztracen. Kdo myslí bez učení, je ve velkém nebezpečství?*“ skoro vybafl pan důstojník, jako by chtěl Ming-ťieho zkoušet. Ming-ťiemu přeběhl po tváři lehký úsměv a celý jako by ožil. Ne že by najednou začal radostně poskakovat a mávat rukama, spíš jako by se v něm najednou rozvlnila jakási vnitřní energie.

„Nejdřív je třeba ujasnit si, co mistr Kchung míní učením, co pozorností, co myšlením,“ začal téměř dychtivě. „Je učení jen pročítáním knih? Je učení pilným studiem textů? Je učení pilným studiem jakýchkoliv textů? Je učení nasloucháním moudrým slovům? Je učení pouze vědomou a soustředěnou činností? Nebo snad můžeme za učení označit vše, co nás formuje, posouvá na naší cestě, vše, čím dosahujeme vědění? Tedy toho nižšího, dle mistra Kchunga, ne toho vyššího, vrozeného, které je dáno tak málo lidem, když i mistr Kchung tvrdil, že on sám je nemá?“

Tak tohle nedám, usoudila Bára. Teplo, únava a plné, ba přecpané břicho jí účinně bránily v tom, aby byla schopna sledovat Ming-ťieho filosofování. Pan důstojník naopak vypadal zaujatě, a tak si Bára položila hlavu na složené ruce a začala klímat. Ming-ťieův melodický, teď vášnivě zanícený hlas ji uspával. Bratr zelených lesů ho chvíli poslouchal a pak ho přerušil větou, která Báru probrala, protože byla pronesena v úplně jiném jazyce, ale přesto jí rozuměla. Ming-ťie mu začal odpovídat toutéž řečí, stejně plynně a vášnivě, a to už Báru uspalo úplně.

Ještě si matně vybavovala, jak ji někdo z lavice zvedá, a zatímco pan důstojník a Tao Ming-ťie zrovna rozebírali, co to vlastně znamená myslet, ji ten dotyčný někam odnáší.

